

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

Į S A K Y M A S
DĖL VALSTYBINĖS TERITORIJŲ PLANAVIMO IR STATYBOS INSPEKCIJOS PRIE
APLINKOS MINISTERIJOS NUOSTATŲ PATVIRTINIMO

2003 m. liepos 9 d. Nr. 349
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 22 d. nutarimu Nr. 1138 (Žin., 1998, Nr. [84-2353](#); 2002, Nr. [20-766](#)), 11.7 punktu,

1. T v i r t i n u Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos nuostatus (pridedama).

2. P r i p a ž i s t u netekusiais galios:

2.1. Lietuvos Respublikos statybos ir urbanistikos ministro 1997 m. lapkričio 13 d. įsakymą Nr. 249 „Dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 1997, Nr. [107-2699](#));

2.2. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 1998 m. birželio 8 d. įsakymą Nr. 97 „Dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos nuostatų patvirtinimo“.

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2003 m. liepos 9 d. įsakymu Nr. 349

VALSTYBINĖS TERITORIJŲ PLANAVIMO IR STATYBOS INSPEKCIJOS PRIE APLINKOS MINISTERIJOS NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos (toliau – Inspekcija) yra biudžetinė įstaiga, pagal savo kompetenciją vykdanči Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo (Žin., 1995, Nr. [107-2391](#)) ir Statybos įstatymo (Žin., 1996, Nr. [32-788](#); 2001, Nr. [101-3597](#)) numatytą teritorijų planavimo ir statybos valstybinę priežiūrą bei kontrolę.

2. Inspekcijos steigėjo funkcijas pavesta vykdyti Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai (toliau – Ministerija).

3. Inspekcija yra viešasis juridinis asmuo, turintis sąskaitą banke ir antspaudą su Lietuvos valstybės herbu bei savo pavadinimu. Inspekcijos buveinės adresas: A. Juozapavičiaus g. 9, LT-2600 Vilnius, Lietuvos Respublika.

4. Šiuose nuostatuose vartojamos pagrindinės sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 2 straipsnyje ir Statybos įstatymo 2 straipsnyje apibrėžtas sąvokas.

5. Inspekcija savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymu, Lietuvos Respublikos statybos įstatymu, Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymu (Žin., 1995, Nr. [3-37](#)), kitais įstatymais, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, Lietuvos Respublikos Prezidento dekretais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, kitais teisės aktais, aplinkos ministro įsakymais, teritorijų planavimo normų sąvadu, normatyviniais statybos techniniais dokumentais ir šiais nuostatais.

II. INSPEKCIJOS UŽDAVINIAI IR FUNKCIJOS

6. Svarbiausi Inspekcijos uždaviniai, siekiant įgyvendinti strateginę tikslą, kad teritorijų planavimas ir statybų plėtra būtų vykdoma pagal galiojančių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatas, yra:

6.1. vykdyti teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą ir kontroliuoti statinių projektavimą;

6.2. vykdyti ir koordinuoti statybos valstybinę priežiūrą;

6.3. analizuoti ir rengti valstybinės priežiūros norminių dokumentų projektus ir įgyvendinti jų reikalavimus.

7. Inspekcija, vykdydama jai pavestus uždavinius:

7.1. atlieka Lietuvos Respublikos ir apskrities lygmenų bendrojo ir specialiojo teritorijų planavimo bei valstybės sienos, krašto apsaugos ir strateginės reikšmės objektų teritorijų detaliojo planavimo valstybinę priežiūrą;

7.2. tikrina, ar teritorijų planavimo dokumentų rengimo, derinimo, viešojo svarstymo procedūros atitinka teisės normas, o sprendiniai – teritorijų planavimo normų sąvado reikalavimus;

7.3. kai nustatyti pažeidimai rengiant, tikrinant ir viešai svarstant teritorijų planavimo dokumentus, reikalauja ištaisyti teisės normų pažeidimus ir laikytis teritorijų planavimo normų sąvado, reikalauja papildomo derinimo ar ekspertizės bei taiko administracinio poveikio priemones nesilaikantiems reikalavimų;

7.4. teikia teritorijų planavimo dokumentą tvirtinančiai institucijai motyvuotas išvadas dėl dokumento tvirtinimo tikslingumo;

7.5. pagal kompetenciją nagrinėja ir sprendžia ginčus dėl įstatymais, normatyviniais statybos techniniais dokumentais ir kitais teisės aktais nustatytų teritorijų planavimo procesų ir procedūrų tvarkos pažeidimų;

7.6. bendradarbiauja pagal kompetenciją su rengėjais ir organizatoriais, kai nagrinėjami (tikrinami) teritorijų planavimo dokumentai;

7.7. pagal Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros nuostatų 13.1 punkto reikalavimus atrankos būdu tikrina bet kurio Lietuvos Respublikoje statomo statinio statybos techninės veiklos pagrindinių sričių subjektų ir statybos dalyvių veiklą, viešai skelbia tikrinimo išvadas ir rekomendacijas pašalinti nustatytus pažeidimus bei trūkumus (jeigu jų nustatyta);

7.8. atrankos būdu tikrina, ar statinių projektai ir ekspertizės įmonių atliktos statinių ekspertizės atitinka normatyviniais statybos techniniais dokumentais nustatytus projektų rengimo ir ekspertizės atlikimo reikalavimus;

7.9. Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatymo (Žin., 1996, Nr. [119-2771](#)) nustatyta tvarka išduoda leidimus statyti ar rekonstruoti branduolinės energetikos objektus, tvarko išduotų leidimų apskaitą, sąrašą ir statistikos atskaitomybę, atlieka šių objektų statybos valstybinę priežiūrą;

7.10. sustabdo apskrities viršininko administracijos neteisėtai išduoto statybos leidimo galiojimą nuo prašymo (pareiškimo) panaikinti šį leidimą pateikimo teismui iki teismo sprendimo;

7.11. po to, kai statyba sustabdoma, statytojui ir rangovui įvykdžius reikalavimus, išduoda raštišką sutikimą, kad statinys būtų statomas toliau;

7.12. tvarko statinių avarių apskaitą, analizuoja avarių priežastis, rengia jų prevencijos priemones ir kontroliuoja, kaip jos vykdomos;

7.13. metodiškai vadovauja apskrities viršininko administracijos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamentui (skyriui), atliekančiam teritorijų planavimo ir statybos valstybinę priežiūrą, tikrina, ar ši priežiūra atitinka Lietuvos Respublikos statybos įstatymą ir kitus statybą reglamentuojančius teisės aktus, ir patikrinimo išvadas teikia apskrities viršininkui;

7.14. nustačiusi teisės aktų ir normatyvinių statybos techninių dokumentų pažeidimus, teikia aplinkos ministrui pasiūlymus dėl projektavimo, ekspertizės ir statybos įmonių bei pagrindinėms statybos techninės veiklos sritims vadovaujančių specialistų neatestavimo arba išduotų atestatų panaikinimo ar galiojimo sustabdymo;

7.15. kreipiasi į Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovą dėl jam suteiktų įgaliojimų įgyvendinimo vykdant savivaldybių administracinę priežiūrą;

7.16. organizuoja ar dalyvauja vykdant ministerijos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros specialistų tobulinimo programas;

7.17. rengia normatyvinių statybos techninių dokumentų, reglamentuojančių teritorijų planavimo ir statybos valstybinę priežiūrą, projektus ir teikia juos aplinkos ministrui, nagrinėja kitų institucijų parengtus šių dokumentų projektus ir teikia pastabas bei pasiūlymus;

7.18. dalyvauja rengiant įstatymų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų, aplinkos ministro įsakymų ir kitų teisės aktų projektus, reglamentuojančius teritorijų planavimo ir statybos procesus, jų valstybinę priežiūrą ir kontrolę. Dalyvauja Aplinkos ministerijos strateginių planų ir (ar) programų teritorijų planavimo, statinių projektavimo bei statybos srityse rengime;

7.19. organizuoja informacijos apie teritorijų planavimo ir statybos valstybinę priežiūrą pateikimą visuomenei;

7.20. palaiko ryšius su atitinkamomis užsienio valstybių institucijomis ir tarptautinėmis organizacijomis;

7.21. organizuoja ir rengia metodinės-pagalbinės medžiagos rengimą valstybinės teritorijų planavimo ir statybos priežiūros klausimais;

7.22. vykdo kitas įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytas funkcijas teritorijų planavimo bei statybos srityse.

III. INSPEKCIJOS TEISĖS

8. Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos (jos pareigūnai) turi teisę:

8.1. nagrinėti ir spręsti nesutarimus tarp Lietuvos Respublikos ir apskrities lygmenų bendrojo arba specialiojo teritorijų planavimo sąlygas bei planavimo dokumentus parengusių institucijų ir planavimo organizatoriaus. Kai nagrinėjami nesutarimai, susiję su aplinkos apsaugos, kultūros ir gamtos paveldo objektų (vertybių) apsaugos reikalavimų taikymu, – spręsti kartu su valstybės institucijomis, atsakingomis už aplinkos apsaugą, kultūros ir gamtos paveldo objektų (vertybių) apsaugą;

8.2. Viešojo administravimo įstatymo (Žin., 1999, Nr. [60-1945](#)) nustatyta tvarka pagal kompetenciją nagrinėti fizinių ar juridinių asmenų prašymus (pareiškimus, skundus) teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros klausimais, kai jie pagal kompetenciją jau buvo išnagrinėti apskrities viršininko, tačiau jo priimtas administracinis sprendimas netenkina pareiškėjo;

8.3. nustatę, kad statybos leidimas išduotas neteisėtai, siūlyti apskrities viršininkui arba patys imtis šių veiksmų:

8.3.1. kreiptis į teismą su prašymu išduotą statybos leidimą panaikinti;

8.3.2. sustabdyti savivaldybės administracijos direktoriaus (ar jo įgalioto savivaldybės administracijos valstybės tarnautojo) išduoto statybos leidimo galiojimą nuo prašymo (pareiškimo) panaikinti šį leidimą pateikimo teismui iki teismo sprendimo;

8.4. sustabdyti apskrities viršininko administracijos neteisėtai išduoto statybos leidimo galiojimą nuo prašymo (pareiškimo) panaikinti šį leidimą pateikimo teismui iki teismo sprendimo;

8.5. nustatę, kad statinio statyba vykdoma savavališkai, pareikalauti iš statytojo pašalinti savavališkos statybos padarinius arba dėl jų pašalinimo kreiptis į teismą, arba pavesti Apskrities viršininko administracijos Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamentui (skyriui) imtis priemonių dėl savavališkos statybos padarinių pašalinimo;

8.6. atšaukti statinio statybos techninio prižiūrėtojo reikalavimą sustabdyti statybą, jeigu jis prieštarauja teisės aktų ar normatyvinių statybos dokumentų reikalavimams;

8.7. statybos proceso metu pastebėjus statinio konstrukcijų deformacijų, dėl kurių gali būti neužtikrinti statinio esminiai reikalavimai (mechaninis atsparumas ir pastovumas), pareikalauti sustabdyti statinio statybą ir atlikti statinio ekspertizę;

8.8. reikalauti iš statytojo ir rangovo pašalinti statinio projekto ir normatyvinių statybos techninių dokumentų reikalavimų pažeidimų padarinius;

8.9. sustabdyti statinio statybą Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros nuostatų 19 punkte nurodytais atvejais, pareikalauti iš statybos dalyvių ministerijos nustatytą tvarka pašalinti nustatytus įstatymų ir kitų teisės aktų pažeidimus, o jeigu jų teisėti reikalavimai nevykdomi, – kreiptis į teismą;

8.10. netrukdomi patekti, jeigu tai susiję su jų pareigomis, į statybvietes, statomus, rekonstruojamus, remontuojamus ar griaujamus statinius, juose esančius butus ir reikalauti statybos dalyvių pateikti visus statybos dokumentus. Į statybvietes, esančias karinėse teritorijose, teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros pareigūnai jų funkcijoms atlikti įleidžiami Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. vasario 21 d. nutarimo Nr. 187 „Dėl civilinių institucijų pareigūnų funkcijų atlikimo karinėse teritorijose“ (Žin., 2000, Nr. [17-413](#)) nustatyta tvarka;

8.11. Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso nustatytais atvejais surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolus, nagrinėti administracinių teisės pažeidimų bylas ir skirti administracines nuobaudas arba teikti administracinių teisės pažeidimų bylas teismui;

8.12. perduoti administracinių teisės pažeidimų bylas nagrinėti pagal kompetenciją Apskrities viršininko administracijos Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamentui (skyriui);

8.13. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatytais atvejais kreiptis į teismą su prašymu iškelti civilinę bylą, kad būtų atlyginta valstybei padaryta žala dėl įstatymų, kitų teisės aktų ir normatyvinių statybos techninių dokumentų reikalavimų pažeidimo;

8.14. atstovauti teisme institucijai pagal įgaliojimą;

8.15. tikrinti, ar statinio statybos techninio priežiūrėtojo ir statinio projekto vykdymo priežiūros vadovo veikla atitinka įstatymus, kitus teisės aktus bei normatyvinius statybos techninius dokumentus ir, jeigu yra pažeidimų, taikyti jiems įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytas poveikio priemones;

8.16. reikalauti ir gauti iš planavimo organizatoriaus, teritorijų planavimo dokumento ir statinio projekto rengėjo, derinančios institucijos, statybos dalyvių rašytinius ir žodinius paaiškinimus, dokumentų nuorašus ir kitą informaciją apie tikrinamą jų veiklą teritorijų planavime ir statyboje;

8.17. kreiptis į policiją, kai statybos dalyviai neleidžia statybos valstybinės priežiūros pareigūnams atlikti tarnybinių funkcijų;

8.18. teikti pagal kompetenciją teritorijų planavimo ir statybos subjektams, statinių savininkams privalomus reikalavimus pašalinti jų padarytus įstatymų, statybos normatyvinių techninių dokumentų ar projektų pažeidimus;

8.19. perduoti teisėsaugos institucijoms medžiagą dėl asmenų, padariusių šiurkščius teritorijų planavimo dokumentų, statinių projektų arba statybos normatyvinių techninių dokumentų pažeidimus, patraukimo baudžiamojon atsakomybėn;

8.20. gauti iš ministerijų, departamentų, savivaldybės administracijos direktorių, registru tvarkytojų, apskričių viršininkų administracijų ir kitų institucijų informaciją ir dokumentų kopijas, kurių reikia šiuose nuostatuose nurodytoms funkcijoms vykdyti;

8.21. pasitelkti ministerijų, kitų Vyriausybės įstaigų atstovus (jų vadovų sutikimu) ir sudaryti bendras komisijas fizinių ar juridinių asmenų prašymams (skundams, pareiškimams) nagrinėti, dalyvauti kitų ministerijų bei kitų Vyriausybės įstaigų komisijų veikloje;

8.22. rengti nustatytąja tvarka viešųjų pirkimų konkursus;

8.23. Inspekcija turi ir kitų teisių, kurias jai suteikia įstatymai ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimai.

IV. INSPEKCIJOS DARBO ORGANIZAVIMAS

9. Inspekcijai vadovauja viršininkas, kurį skiria pareigoms ir atleidžia iš pareigų aplinkos ministras.

10. Inspekcijos viršininkas pavaldus aplinkos ministrui.

11. Jei Inspekcijos viršininko nėra, jo pareigas vykdo vienas iš Inspekcijos viršininko pavaduotojų, o, kai nėra ir pavaduotojų, – kitas Inspekcijos viršininko įsakymu įgaliotas Inspekcijos valstybės tarnautojas.

12. Inspekcijoje gali būti ne daugiau kaip du viršininko pavaduotojai. Inspekcijos viršininko pavaduotojai pavaldūs Inspekcijos viršininkui.

13. Inspekcijos viršininkas:

13.1. sprendžia inspekcijos kompetencijai priskirtus klausimus, organizuoja Inspekcijos darbą;

13.2. tvirtina Inspekcijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų etatų sąrašus, skiria pareiginės algos priedus, priemokas bei skiria pašalpas Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo (Žin., 1999, Nr. [66-2130](#); 2002, Nr. [45-1708](#)) bei kitų teisės aktų nustatyta tvarka, neviršydamas darbo užmokesčiui nustatytų lėšų;

13.3. Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka priima į darbą ir atleidžia iš darbo Inspekcijos viršininko pavaduotojus ir kitus valstybės tarnautojus bei darbuotojus;

13.4. nustato Inspekcijos viršininko pavaduotojų ir kitų valstybės tarnautojų bei darbuotojų kompetencijos bei atsakomybės ribas, tvirtina jų pareigybų aprašymus;

13.5. Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka skatina Inspekcijos valstybės tarnautojus bei darbuotojus, skiria jiems tarnybines nuobaudas;

13.6. tvirtina administracinio teisės pažeidimo protokolo, nutarimo administracinio teisės pažeidimo byloje ir kitas valstybinei teritorijų planavimo ir statybos priežiūrai vykdyti reikalingas formas;

13.7. veikia Inspekcijos vardu, atstovauja jai visose valstybės valdžios ir valdymo institucijose, santykiuose su kitas fiziniais ar juridiniais asmenimis arba įgalioja tai daryti Inspekcijos valstybės tarnautojus bei darbuotojus;

13.8. kasmet per I metų ketvirtį informuoja aplinkos ministrą apie inspekcijos veiklą už praėjusius metus;

13.9. sudaro komisijas, reikalingas funkcijų vykdymui;

13.10. priima sprendimus, išnagrinėjus fizinių ar juridinių asmenų prašymus (skundus, pareiškimus);

13.11. leidžia įsakymus ir įsakymais tvirtina kitus teisės aktus, tikrina, kaip jie vykdomi;

13.12. koordinuoja ir kontroliuoja Inspekcijos padalinių veiklą, užtikrina, kad, įgyvendinant strateginius veikos planus, optimaliai būtų valdomi ir panaudojami finansiniai, materialiniai, intelektiniai, ir informaciniai ištekliai;

13.13. saugo Inspekcijos antspaudą ir atsako už antspaudą naudojimą. Prireikus Inspekcijos viršininkas savo įsakymu gali nustatyti, kad už antspaudą saugojimą ir naudojimą yra atsakingas vienas iš jam pavaldžių Inspekcijos valstybės tarnautojų;

13.14. vykdo kitas įstatymų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų ir kitų teisės aktų jam suteiktas funkcijas.

14. Inspekcijos viršininkas asmeniškai atsakingas už inspekcijos uždavinių ir funkcijų vykdymą.

15. Inspekcijos valstybės tarnautojai privalo atitikti Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo numatytus bendruosius reikalavimus bei specialiuosius reikalavimus, nustatytus pareigybių aprašymuose;

16. Teritorijų planavimo ir statybos valstybinę priežiūrą vykdančys specialistai atestuojami vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais bei kitais teisės norminiais aktais.

17. Inspekcijos valstybės tarnautojai turi valstybės tarnautojo pažymėjimus.

18. Inspekcijos valstybės tarnautojai bei darbuotojai įstatymų nustatyta tvarka atsako už pareigybių aprašymuose numatytų pareigų nevykdymą ar neteislingą jiems suteiktų teisių panaudojimą bei įgaliojimų viršijimą, taip pat už valstybės ar komercinių paslapčių, sužinotų vykdant tarnybines pareigas, paskelbimą ar perdavimą fiziniams arba juridiniams asmenims.

19. Skundus dėl Inspekcijos valstybės tarnautojų bei darbuotojų veiksmų ar neveikimo nagrinėja Inspekcijos viršininkas, o dėl Inspekcijos viršininko veiksmų – ministras arba teismas Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

20. Inspekcija reorganizuojama arba likviduojama Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu nustatyta biudžetinių įstaigų reorganizavimo ir likvidavimo tvarka (Žin., 1996, Nr. [46-1120](#)).

V. LĖŠŲ ŠALTINIAI IR JŲ NAUDOJIMO TVARKA

21. Inspekcija finansuojama iš valstybės biudžeto. Skirtos lėšos naudojamos pagal inspekcijos viršininko (asignavimų valdytojo) patvirtintas išlaidų sąmatas, neviršijant Lietuvos Respublikos Seimo patvirtintų bendrųjų asignavimų ir laikantis Finansų ministerijos nustatytų finansavimo taisyklių ir išdo procedūrų.

22. Inspekcija gali turėti ir nebiudžetinių lėšų, gautų iš fizinių ar juridinių asmenų už paslaugas, teikiamas ir apmokamas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės arba ministerijos nustatytą tvarką.

VI. INSPEKCIJOS FINANSINĖS VEIKLOS KONTROLĖ

23. Inspekcijos finansinė veikla kontroliuojama Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

VII. DARBO UŽMOKESČIO MOKĖJIMO TVARKA

24. Inspekcijos valstybės tarnautojų bei darbuotojų darbo užmokesčio mokėjimo tvarką ir sąlygas nustato Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas, kiti įstatymai ir teisės aktai.
